

Dkt. Robert A. Peterson, Ufunuo na Maandiko, Kipindi cha 7, Ufunuo wa Jumla wa Nje, Warumi 1:18-25 na Yohana 1:3-9, Ufunuo wa Jumla wa Ndani, Warumi 1:32-2:12-16

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Ufunuo na Maandiko Matakatifu. Huu ni kipindi cha 7, Ufunuo wa Jumla wa Nje, Warumi 1:18-25 na Yohana 1:3-9. Ufunuo wa Jumla wa Ndani, Warumi 1:32 na 2:12-16.

Tunaendelea na utafiti wetu wa ufunuo wa jumla wa Mungu katika uumbaji. Nimetoka tu kufanya ufafanuzi wa Warumi 1:18 hadi 25. Sasa, hebu tuangalie maandishi yanayoelezea kazi hii kwa undani na kufafanua nilichosema.

Paulo vile vile anazungumzia ufunuo wa jumla wa nje katika Warumi 1, ambapo anazungumzia hitaji la ulimwengu la injili. Mungu ana hasira dhidi ya uasi wa wale, nukuu, ambao kwa udhalimu wao wanaificha kweli. Mstari wa 18, ukweli ambao Paulo anazungumzia, ni ufunuo wa Mungu katika uumbaji.

“Sifa zake zisizoonekana, yaani, uweza wake wa milele na asili yake ya kimungu, zimeonekana waziwazi na kueleweka kwa kile alichokiumba.” Katika mstari wa 20, Paulo anazungumzia sifa za Mungu zisizoonekana kama zinaonekana waziwazi. Anaelezea kwamba tabia ya Mungu, hasa uweza wake wa milele na asili yake ya kimungu, zinaonyeshwa kupitia uumbaji wake.

Zaidi ya hayo, sifa hizi zimefunuliwa tangu kuumbwa kwa ulimwengu. Mstari wa 20, tukiweka hili pamoja kwa ajili ya mafundisho yetu ya ufunuo wa jumla, tunajifunza A, mtindo wa ufunuo ni uumbaji wa Mungu. B, maudhui ni nguvu ya milele ya Mungu na asili ya kimungu, ikimaanisha kwamba Mungu ndiye muumbaji na ni wa ajabu, mwenye nguvu, na wa kimungu.

1:20. C, muda wa ufunuo ni thabiti, ukitokea tangu uumbaji. D na D, kiwango ni cha ulimwengu wote, kikienea kadiri uumbaji unavyofanya kwa kudokeza, si kwa kauli ya moja kwa moja.

Mafundisho ya Paulo kuhusu ufunuo wa jumla hapa yanafanana sana na yale yaliyo katika Zaburi 19. Tofauti kubwa ni kwamba Zaburi 19 inazungumzia ufunuo wa jumla katika muktadha wa watu wa agano wa Mungu. Hilo ni jambo zuri sana kwa sababu Zaburi 19 na mstari wa 7 zinazungumzia sheria ya Bwana.

Na kwa kweli, jina la Mungu hubadilishwa kutoka Elohim hadi Yahweh kupitia sehemu hiyo nzima inayozungumzia ufunuo wa Mungu katika neno lake. Tofauti kubwa ni kwamba Zaburi ya 19 inazungumzia ufunuo wa jumla wa Mungu katika muktadha wa watu wa agano wa Mungu ambao pia wamepokea ufunuo maalum, neno la Mungu. Zaburi ya 19 ni Zaburi ya Daudi inayomsifu Mungu na kufurahia ushuhuda wake kupitia uumbaji wake na neno lake.

Mwitikio wa watu wa Mungu kwa ufunuo wa Mungu unajumuisha ibada, furaha, heshima, hekima, furaha, ungamo, na maombi, kama mwisho wa Zaburi 19 unavyoonyesha. Muktadha ni tofauti kabisa katika Warumi 1, ambapo mafundisho ya Paulo kuhusu ufunuo wa jumla yanaonyesha kwamba watu wote "hawana udhuru" na wanahitaji ujumbe wa wokovu. Mstari wa 20.

Hii inafanyaje kazi? Paulo anaelezea kwamba ufunuo huu unawafikia watu ili wajue kwamba Mungu ni mungu mwenye nguvu. Paulo anajitahidi sana kusesitiza hili. Ukweli kuhusu Mungu unajulikana, unaonekana wazi, unaonyeshwa, unaonekana wazi, na unaeleweka.

Mistari ya 18 hadi 21. Lakini mwitikio wa mwanadamu kwake ni kukandamiza ukweli kikamilifu. Mstari wa 18.

Ingawa Mungu anawajulisha ufunuo wake, hawamtukuze kama Mungu wala hawaonyeshi shukrani. Badala yake, mawazo yao yakawa yasiyo na maana, na mioyo yao isiyo na akili ikatiwa giza. Wakidai kuwa wenye hekima, wakawa wapumbavu, wakabadilisha utukufu wa Mungu asiye na mwisho kwa sanamu.

Walibadilisha ukweli wa Mungu kwa uongo, wakaabudu na kutumikia kile kilichoumbwa badala ya Muumba, anayesifiwa milele. Mistari ya 21 hadi 23 na 25. Tangu anguko, wanadamu peke yao hawaitikii vyema ufunuo wa jumla wa nje wa Mungu.

Ingawa ufunuo kama huo umetolewa kila mahali tangu wakati wa uumbaji na ingawa Mungu anauweka wazi kwa wote, wenye dhambi hawathamini ujuzi huu wa Mungu katika uumbaji kama inavyopaswa. Wanaukandamiza kila mara. Hawamshukuru Mungu wala kumtukuza.

Badala yake, mawazo yao yakawa ya kipumbavu, na mioyo yao ikatiwa giza. Wanadai kuwa na hekima lakini, kwa kweli, ni wapumbavu na wanatenda dhambi. Mstari wa 21 hadi 25.

Kwa sababu hiyo, Mungu huwahukumu wenye dhambi kwa haki. Mstari wa 18. Anafunua ghadhabu yake kutoka mbinguni dhidi ya udhalimu wote na uovu wa wanaume na wanawake.

Anawaona, mstari wa 20, kama wasio na udhuru. Anawaacha wanadamu waabudu sanamu—mstari wa 23.

Upotovu wa maadili. 24 hadi 27. Huonyeshwa na tabia ya ushoga na akili potofu.

Mstari wa 28. Kwa hivyo, Warumi 1 inarudia mafundisho mengi ya Zaburi 19 kuhusu ufunuo wa jumla huku ikiongeza kweli mbili. Kwanza, ufunuo wa jumla uko wazi vya kutosha kutufanya tuwajibike kwa Mungu.

Pili, ufunuo wa jumla peke yake hauwaongozi wenye dhambi kwenye imani katika Mungu. Kwa kusikitisha, tangu anguko, wanapobarikiwa na ukweli ulio wazi kuhusu Mungu, wenye dhambi humkandamiza yeye na ukweli wake kwa uthabiti. Yohana 1, 3 hadi 9 ni andiko letu la tatu la ufunuo wa jumla.

Yohana 1:3 hadi 9. Acha nisome 1 hadi 9. Hapo mwanzo kulikuwako Neno, naye Neno alikuwa pamoja na Mungu, naye Neno alikuwa Mungu. Hapo mwanzo alikuwa pamoja na Mungu. Vyote viliumbwa kwa njia yake, wala pasipo yeye hakuna kilichofanyika.

Ndani yake ndimo ulimokuwa uzima, nao uzima ulikuwa nuru ya watu. Nuru hung'aa gizani, wala giza halikuishinda. Palikuwa na mtu, ametumwa na Mungu, jina lake Yohana.

Alikuwa kama shahidi ili ashuhudie nuru hiyo, ili wote wapate kuamini kupitia yeye. Yeye hakuwa nuru, bali alikuwa kuishuhudia nuru hiyo. Nuru ya kweli, ambayo huwaangazia watu wote, ilikuwa ikija ulimwenguni.

Hii ni sehemu ya utangulizi maarufu wa Injili ya Yohana, ambayo inaleta mada nyingi za injili ya nne. Mada kuu inayoleta ni kuzaliwa kwa Mwana wa Mungu. Ukweli huo haurudiwi katika sehemu nyingine za injili.

Inadhaniwa. Yohana anapomrejelea mtu wa pili wa Utatu, hamuiti Mwana. Anazungumzia kuhusu mwili wake katika mistari ya 9 na 14 lakini hatumii jina lake, Yesu Kristo, hadi baadaye katika kifungu hiki katika mstari wa 17.

Kabla ya hapo, anamrejelea mtu yule yule ambaye ni nafsi ya pili ya Uungu, Mungu Mwana, ambaye alifanyika Yesu katika jina lake la kibinadamu, Kristo Masihi, katika mwili wake, lakini Yohana hamuiti Yesu. Wakati mwingine, tunamaanisha vyema, na tunasema kwamba mwanzoni, maneno mstari wa 1 na mstari wa 14 yalifanyika mwili, na tunajua kwamba huyo ni Yesu, kwa hivyo mwanzoni, alikuwa Yesu. Ukweli wa mambo ni kwamba kuna mwendelezo kati ya Neno na Yesu, lakini Yohana hasemi kwamba alikuwa Yesu.

Kwa kweli, Yusufu na Mariamu wote waliambiwa wampe mtoto jina Yesu. Yesu si jina la Mwana wa milele wa Mungu katika milele iliyopita. Linakuwa jina lake la kibinadamu na ni jina lake milele na milele, nami nitasema tena: kuna mwendelezo wa utu kati ya Mwana wa milele na mtoto mchanga kwenye hori.

Lakini Yohana anamwita mtu wa pili neno na nuru. Hamwiti Mwana au Kristo au Yesu katika mistari mitano ya kwanza ya injili. Kwa kweli, katika mistari tisa ya kwanza ya injili.

Ni hadi mstari wa 17 ndipo tunapopata jina Yesu Kristo. Hapo mwanzo kulikuwa na neno. Yohana anarejelea maneno ya kwanza ya Biblia yenyewe, Agano la Kale la Kiebrania, ambalo Myahudi yeyote angelijua.

Wakristo wowote wenye uhusiano wowote na Mataifa yoyote wenye uhusiano wowote na sinagogi wangejua hilo. Hapo mwanzo, Mungu. Yohana anaweka neno mahali pa Mungu katika mstari wa kwanza wa Biblia ya Torati moja kwa moja kutoka kwenye kizimba, akimaanisha uungu wa neno hata kabla hajasema neno lilikuwa Mungu.

Hapo mwanzo Mungu aliumba hapo mwanzo alikuwa Neno. Neno linachukua nafasi ya Mungu ambayo Mungu aliichukua katika mstari wa kwanza wa Biblia. Hapo mwanzo, kulikuwa na Neno, naye Neno alikuwa pamoja na Mungu.

Hapa tuna misingi ya fundisho la uwili wa nafsi mbili katika Uungu kwa sababu lugha inazungumzia neno kuwa mbele za Mungu. Tunaendelea zaidi na jambo hilo linazidi kuwa gumu kutokana na kifungu kinachofuata na neno alikuwa Mungu. Neno linachukua nafasi ya Mungu katika Mwanzo 1.1. Neno lilikuwa mbele za Mungu, na sasa tunaambiwa neno lilikuwa Mungu.

Kwa njia, tafsiri ya kidini ya Mungu ni makosa sana kwa sababu neno lile lile, theos , bila kifungu, linatumika katika kifungu hiki chote, na hata tafsiri inayoitwa Mashahidi wa Yehova ya Ulimwengu Mpya haitafsiri kwa Mungu mara kwa mara. Wanasema Mungu katika 1:1 kwa sababu wanakataa uungu wa Kristo, na naweza kusema kwamba madhehebu yana makosa mengi na kwamba madhehebu fulani yana makosa mengi, ambayo baadhi yake ni ya kipumbavu kutosherehekea siku za kuzaliwa au Krismasi. Baadhi yao ni hatari kutokubali kutiwa damu mishipani, lakini hakuna hata moja ya mambo hayo ni laana lakini kukataa uungu wa Kristo ni laana.

Unasema, kwa nini inabadilisha yeye ni nani? Loo, inabadilisha nadhani yeye ni nani, na ikiwa nitamwamini Malaika Mkuu Mikaeli, au mwanadamu wa kawaida Yesu, au Malaika Mkuu Mikaeli tena, ambayo ndiyo njia tatu ambazo Mashahidi wa Yehova wanamwelezea Yesu, Mwana wa Mungu. Alikuwa Malaika Mkuu Mikaeli, na kwa kuhamisha kanuni ya maisha yake ndani ya mwanadamu Yesu, chochote kile

kinachomaanisha, hakuna mwili. Na kisha, hakufufuliwa kimwili, lakini kwa kuhamisha kanuni ya maisha yake kurudi kwa Malaika Mkuu Mikaeli, anaendelea.

Kwa hivyo, una malaika, mwanadamu, malaika. Kuamini katika chochote kati ya vitu hivyo hakuokoi. Kumwamini Mwana wa Mungu aliyefanyika mwili huokoa.

Na kama Luther alivyo sahihi, hata imani kidogo ndani yake, imani kidogo ya kuokoa ndani yake huokoa, lakini Mungu wangu. Hapana, Yohana 1:6 inatumia neno lile lile bila kiambatisho, na hakuna tafsiri inayosema kulikuwa na mtu aliyetumwa kutoka kwa Mungu, ambaye jina lake lilikuwa Yohana. Ni upuuzi.

Na vipi kuhusu mstari wa 12 : wote waliompokea, walioamini jina lake, aliwapa haki ya kuwa watoto wa Mungu. Hapana, hata tafsiri potofu ya Ulimwengu Mpya haifanyi hivyo. Hapana, ni neno lile lile, pia bila kiambatisho, na katika sehemu hizo mbili, katika 12 na 6, kama katika moja, unapaswa kutafsiri neno alikuwa Mungu.

Kwa hivyo, kuna wawili ambao ni Mungu, na Biblia haikubaliani kamwe na wazo la Kiyahudi, wazo la Agano la Kale, kwamba kuna Mungu mmoja, umoja wa Mungu. Kwa hivyo, kuna wawili ndani ya Mungu huyu mmoja, tayari katika Yohana 1.1. Yeye hapo mwanzo alikuwa pamoja na Mungu. Vitu vyote viliumbwa kupitia yeye, kama vile Wakolosai 1 na Waebrania 1, Waebrania 1:2, Wakolosai 1:16. Mwana, hapa anaitwa Neno, alikuwa wakala wa Baba katika uumbaji.

Vitu vyote viliumbwa kupitia yeye. Yohana anaonyesha kwamba lugha ni pana kwa kuthibitisha chanya na kukataa hasi. Katika Wakolosai 1, anaonyesha kuwa ni pana kwa kusema kwamba alifanya vitu vyote vionekane na visivyoonekana.

Hizo ni kategoria pana. Hakuna kategoria ya tatu; unaweza kuiona, au huwezi. Na zaidi ya hayo, anasema, vitu vilivyo mbinguni na duniani, hiyo tena, ni dokezo la Mwanzo 1:1, lakini niko katika Yohana 1, vitu vyote viliumbwa kwa njia yake, na bila yeye hakikuumbwa chochote kilichoumbwa.

Akithibitisha chanya, akikana hasi, Mwana, Mwana aliyezaliwa kabla ya kuzaliwa, yaani, Neno, akizingatia istilahi ya Yohana, Neno wa milele, ambaye yuko pamoja na Baba na yuko pamoja na Baba, alikuwa wakala wa Mungu katika kuumba kila kitu kilichoumbwa. Yeye ndiye muumbaji. Zaidi ya hayo, hapa ndipo tunapofikia dhana ya ufunuo wa jumla, ambayo si mara zote hutambuliwa, lakini iko hapa katika mstari wa 4, ndani yake, Neno ambaye alikuwa wakala wa Baba katika uumbaji alikuwa uzima.

Locus, mahali pa uzima, hutumika kila wakati; neno hili zoe katika injili ya nne, la uzima wa milele, uzima wa milele, ambao ulikuwa chanzo cha uumbaji wa kila kitu kilichoumbwa, uliishi ndani ya Neno, ndani ya Mwana, katika nafsi ya pili ya Utatu. Ndani yake mlikuwa na uzima, na uzima ulikuwa nuru ya wanadamu. Uzima wa

milele uliokaa ndani ya Neno la milele, ambalo lilikuwa chanzo cha uzima wote uliombwa, ulikuwa nuru ya wanadamu.

Ni neno la kijeni lenye maana halisi, yaani, nuru ni neno linalofanya kazi, na maana yake ni kwamba nuru inawaangazia wanadamu. Ndani ya Neno ndipo palikuwa na mahali pa uzima wa milele. Neno aliyeumba vitu vyote kwa nguvu ya uzima huu wa milele ndani yake, na uzima huo wa milele katika Neno, ambaye alikuwa chanzo cha uumbaji, ulikuwa ufunuo wa Mungu kwa wanadamu.

Hivyo Yohana anafundisha ufunuo wa jumla katika Yohana 1:1 hadi 5. Zaidi ya hayo, nuru huangaza gizani. Bila shaka, si tu kwamba Mwanzo 1, 1 hurejelewa kwa maneno katika maneno machache ya kwanza ya Yohana 1:1, Septuagint, tafsiri ya Kigiriki, ina hili hasa, NRK, mwanzoni, lakini uumbaji unarejelewa hapa, ambalo ndilo mada ya Mwanzo 1 na 2, na pia lugha ya nuru na giza, ambapo Mungu huumba nuru katika Mwanzo 1 :3. Hapa imetumika kistiari. Kwa hivyo ninachotaribu kusema ni kwamba Mwanzo 1:1 na yafuatayo yana jukumu maalum katika kifungu hiki, haswa katika Wakolosai 1 pia.

Lakini hapa, neno kwa neno mwanzoni, dhana ya uumbaji 1, 3, na kisha lugha hii ya nuru na giza. Ndani yake mlikuwa na uzima, na uzima huo wa milele ulikuwa nuru ya mwanadamu. Ilikuwa ufunuo wa Mungu akiwaangazia wanadamu katika uumbaji.

Nuru hiyo huangaza gizani. Hapa, anguko linaanzishwa. Nuru ni ufunuo wa jumla wa Mungu katika uumbaji.

Inang'aa gizani, na giza halijaishinda, ni tafsiri bora kuliko kuelewa kwa sababu katika Injili, giza halijaribu kuelewa nuru. Inajaribu kuizima nuru, kama tunavyoona katika sura ya 3, kwa mfano, mistari ya 19 hadi 21, ambayo sitaisoma sasa hivi. Na maelezo makubwa ya Yohana kuhusu nuru ya ulimwengu ni Yohana 9, ambapo Yesu anamponya mtu aliyezaliwa kipofu.

Nilisema wazo kuu la utangulizi ni umbo la mwili. Nataka kulionyesha kwa ufupi. Yohana anatumia ulinganifu uliogeuzwa au mgawanyo wa maneno hapa.

Kwanza, anamrejelea mwana wa milele kama neno, mstari wa 1 hadi wa 3. Kisha anamwita nuru, angalau kwa mstari wa 7. Na kama angefuata ulinganifu wa kawaida, basi angesema neno likawa mwili, na nuru ikaja ulimwenguni, lakini anazibadilisha hizo mbili. Yeye ndiye neno, 1:1 hadi 1:3. Yeye ndiye nuru, mstari wa 7. Na kisha mstari wa 9 unasema nuru ilikuwa ikija ulimwenguni. Na kisha mstari wa 14 unasema neno likawa mwili.

Kwa hivyo, ni A, B, B mkuu, A mkuu. Neno, mwanga, mwili katika suala la mwanga. Nadhani tunaweza kuiita mwanga.

Nuru ilikuwa ikija ulimwenguni, mstari wa 9. Na kisha, katika mstari wa 14, neno likawa mwili. Mgawanyiko, ulinganifu uliogeuzwa, hutumika kuunganisha kifungu pamoja katika kifungu, kana kwamba ni. Na inatoa lengo kuu la utangulizi, ambalo ni mwili wa mwana wa milele ambaye ameumbwa kama neno na nuru, akizungumzia jukumu lake kama mfunuaji wa Mungu.

Na kile ambacho tumeonyesha hapa katika mistari mitano ya kwanza ni kwamba alimfunua Mungu hata kabla hajawa mwanadamu. Kwa hivyo, haishangazi kwamba kama neno lililofanyika mwili, kama nuru ya ulimwengu, anamfunua Mungu kama Mungu-mwanadamu. Kwa kweli, mada mbili kuu za Yohana katika Ukristo ni nyingi, lakini mbili zake kubwa ni Kristo, neno lililofanyika mwili ndiye mtoaji wa uzima.

Anatoa uzima wa milele kama zawadi. Ninawapa kondoo wangu uzima wa milele. Hawataangamia kamwe.

Hakuna mtu awezaye kuwapokonya mkononi mwangu, Yohana 10:27 na kufuata, 28 na kufuata. Na kisha yeye ndiye mfunuaji wa Mungu. Maneno ninayowaambia si yangu mwenyewe, ni maneno ya Baba aliyenituma.

Daima, mada hizo mbili zinasikika. Yesu kama mtoa uhai, Yesu kama mfunuaji wa Mungu. Na kile ambacho utangulizi unaonyesha, kama Bultmann alivyodai, si mawasiliano na dini za siri au kitu kama hicho, falsafa ya Kiyunani.

Hapana, ni misingi ya Agano la Kale katika simulizi la uumbaji inayoonyesha kwamba neno ndiye mfunuaji wa Mungu. Alimfunua Mungu kwa vitu alivyoviumba, moja tatu, ufunuo wa jumla, ikionyesha kwamba neno ndiye wakala wa Baba katika uumbaji. Kwa maneno mengine, neno ndiye mtoa uzima kabla hajawa mwanadamu.

Alivipa uhai vitu vyote katika uumbaji, Yohana mmoja wa tatu. Neno alikuwa mbeba nuru, ukitaka, mfunuaji wa Mungu katika vitu alivyoviumba. Kwa hivyo, hatushangai kwamba neno lililofanyika mwili ndiye mfunuaji wa Mungu, nuru ya ulimwengu, na kwamba yeye ndiye mtoaji wa uzima, yeye awapaye uzima wa milele kila mtu amwaminiye.

Acha nirudi kwenye maelezo tena, nikifuata mpangilio wangu wa ufafanuzi kwanza kisha nifupishe kutoka kwenye maelezo. Neno ambaye alikuwa pamoja na Baba kabla ya uumbaji ndiye muumba wa kila kitu. Yeye ni Mungu, na uzima wa milele ndani yake ndio chanzo cha uzima wote uliombwa.

Uhai huu katika neno lililotolewa katika uumbaji ni nuru ya wanadamu, Yohana 1:4, ufunuo wa Mungu kwa watu. Ufunuo huu wa jumla wa nje unaendelea kumfunua Mungu tangu uumbaji, mstari wa tano. Tangu anguko, lililodhaniwa kuwa na ukubwa wa giza, watu wanapigana na ufunuo wa Mungu katika uumbaji, lakini hawawezi kuutofautisha, kuuzima.

Kutumia lugha ya Paulo, wanaikandamiza. Kutumia lugha ya Johannine, wanataka kuishinda, wanaipiga vita. Tangu anguko, lililopangwa kwa kipimo cha giza, watu na wanadamu wanapiga vita ufunuo wa Mungu katika uumbaji, lakini hawawezi kuuzima.

Mwana wa Mungu ndiye nuru ya kweli, anayewaangazia wote, mstari wa tisa. Nuru ya kweli, inayowaangazia wote, ilikuwa ikija ulimwenguni. Mstari wa tisa unazungumzia kuzaliwa kwa mwana.

Nuru ya kweli ilikuwa ikija ulimwenguni kwa mujibu wa maelekezo ya Kigiriki ya pembeni, ilikuwa ikija ulimwenguni, inaelezea zaidi nuru ya kweli, inaelezea alichofanya. Na hilo lina maana sana, kwa sababu mstari wa 10 unasema alikuwa ulimwenguni. Mstari wa tisa unasema jinsi alivyokuja ulimwenguni.

Mstari wa 10 na 11 na 12 na 13 unaonyesha matokeo ya kuwa kwake duniani. Kwa kusikitisha, matokeo yake ni kukataliwa, 10 na 11, na kukubalika, 12 na 13. Mwana wa Mungu ndiye nuru ya kweli, ampaye kila mtu nuru, mstari wa tisa.

Ingawa anaumba kila mtu na kumpa kila mtu ukweli, ulimwengu haumjui wala haumkubali, mistari ya 10 na 11. Bila shaka, baadhi ya watu wanamjua, lakini hoja ya Yohana ni kwamba jibu kuu kwa Yesu katika sura 12 za kwanza, ambalo linahusisha kitabu cha ishara na Yesu kujifunua kwa ulimwengu, jibu kubwa ni kukataliwa. Katika sura ya 13, anafunga mlango wa chumba cha juu, anafunga mlango kwa ulimwengu, na sasa, badala ya ulimwengu, ni wanafunzi, na anajifunua kwao katika hotuba zake za kuaga, sala yake kuu, kifo chake na ufufuo, na hilo linatupeleka mwisho wa injili ya nne.

Kwa kifupi, Yohana anaongeza uelewa wetu wa ufunuo wa jumla. Mwana wa Mungu ndiye mwakilishi wa kujifunua kwa Mungu. Ufunuo ni endelevu.

Ufunuo unapingwa na ulimwengu. Ufunuo hauwezi kuzimwa na wapinzani wake. Huo ndio muhtasari wetu, wa ufafanuzi na maneno, wa ufunuo na uumbaji wa Mungu.

Ninapopitia ufunuo wa jumla katika sifa yake ya ndani, sheria ya Mungu moyoni, na katika majaliwa katika kitabu cha Matendo sura ya 14 na 17, basi nitaweka theolojia ya ufunuo wa jumla, nikiunganisha mambo haya pamoja na kutusaidia kuelewa wakati, mahali, maudhui, matokeo ya ufunuo wa jumla, lakini kwanza tunahitaji kuwa na taarifa zaidi. Kwanza, tunahitaji kwenda kwenye maandishi ya kitamaduni kwa ajili ya ufunuo wa jumla wa ndani, na hilo linapatikana katika Warumi 2:12 hadi 16. Kwa kweli inatarajiwa katika 1:32, Mungu aliwaacha wanadamu washike tamaa zisizofaa, mstari wa 28.

Aliwaacha wafuate akili zao zisizofaa, 1:28 ya Warumi 1. Walijazwa, mstari wa 29, na kila aina ya udhalimu, uovu, tamaa, uovu. Wamejaa wivu, uuaji, fitina, udanganyifu, uovu. Wao ni wasengenyaji, wasengenyaji, wanaomchukia Mungu, wenye dharau, wenye kiburi, wenye majivuno, wabunifu wa uovu, wasiotii wazazi wao, wapumbavu, wasioamini, wasio na moyo, wakatili, wenye kunung'unika.

Orodha nzuri sana. Na kisha hapa kuna mstari muhimu kwa ufunuo huu wa ndani kwa ujumla. Ingawa 1:32 ya Warumi, ingawa wanajua amri ya haki ya Mungu kwamba wale wanaofanya mambo kama hayo wanastahili kufa, hawayafanyi tu bali pia huwakubali wale wanaoyafanya.

Kuna tofauti kubwa kati ya watu walioelezwa mwanzoni mwa sura ya pili, wanafiki, na wale walioelezwa katika mstari wa mwisho wa Warumi 1. Wanafiki hawawatii moyo wengine kufanya mambo wanayofanya. Loo, ni wanafiki. Wanafanya mambo yaleyale, lakini Paulo alikuwa amewakasirikia sana.

Anawaona kama wabaya zaidi kwa sababu wanawakosoa wengine, wanawalaani wengine mambo wanayofanya. Naam, hilo silo linaloendelea katika 1:32 . Katika 1:32, na hili ndilo lengo letu la ufunuo wa ndani kwa ujumla, ingawa wanajua kwamba wale wanaofanya mambo haya wanastahili kifo, wanajua hilo? Ni kwa sababu ya sheria ya Mungu iliyoandikwa moyoni.

Lakini hoja yangu hivi sasa ni kwamba wanafiki huhukumu mambo kwa wengine na huyafanya wenyewe, ninamleta Paulo, na kusababisha Paulo kuichukulia tabia yao vibaya. 1:32, hawa wenye dhambi, wanafanya hivyo. Hawawakosoa wengine.

Wanawachochea wengine. Dhambi na mateso ni kama ushirika, kulingana na 1:32. Warumi wa pili. Kwa hivyo, huna udhuru, ee mwanadamu, kila mmoja wenu anayehukumu kwa sababu katika kumhukumu mwingine, unajihukumu mwenyewe kwa sababu wewe, mwamuzi, unafanya mambo yale yale.

Tunajua kwamba hukumu ya Mungu huwajia wale wanaofanya mambo kama hayo kwa haki. Kwa hiyo Paulo anawalaani wenye dhambi dhahiri wanaowashawishi wengine na wenye dhambi wanafiki wanaowahukumu wengine na kufanya mambo yaleyale. Je, wadhani, Ee mwanadamu, wewe uwahukumuye wale wanaofanya mambo kama hayo, na huku ukiyafanya mwenyewe, kwamba utaepuka hukumu ya Mungu? Au wadharau wingi wa wema wake na ustahimilivu wake na uvumilivu wake, bila kujua kwamba wema wa Mungu umekusudiwa kukuongoza upate kutubu? Lakini kwa sababu ya ugumu wa moyo wako na usiotubu, unajiwekea akiba ya ghadhabu siku ya ghadhabu, wakati hukumu ya haki ya Mungu itakapofunuliwa.

Paulo anataja dhana ya Agano la Kale. Zaburi 62:12, kwa mfano, ni mahali panapoelezea. Yesu anafanya jambo lile lile.

Mungu atamlipa kila mtu kulingana na matendo yake. Wokovu ni kwa neema pekee, kupitia imani pekee, na Kristo pekee. Hukumu inategemea matendo au matendo, ambayo hufunua kama mtu amemwamini Kristo au la.

Imani haionekani. Yakobo anasema, nionyeshe imani yako bila matendo, Yakobo 2, nami nitakuonyesha imani yangu kwa matendo yangu. Naam, ni ya pili pekee inayowezekana.

Huwezi kuonyesha imani bila matendo. Unaweza kudai kuamini, lakini dai hilo linahesabiwa haki au linaonyeshwa kuwa limepotoshwa na maisha, matendo, au matendo. Kwa vyovyote vile, textus classicus ya ufunuo wa ndani wa jumla, ufunuo wa nje wa jumla uko katika ulimwengu wa Mungu na uumbaji wake.

Kwa njia, inajumuisha wanadamu. Huyu hapa mtu anayemchukia Mungu. Nataka kuondoka kutoka kwa Mungu.

Anaingia pangoni na kurudi nyuma kiasi kwamba hakuna mwanga. Aha! Nitaondoka kwenye mambo haya ya ufunuo wa jumla wa nje. Mungu hawezi kunikamata hapa.

Sioni jua, nyota, mwezi, mwanga, anga. Aha! Katika ukimya wa pango, kwa bahati mbaya, anasikia moyo wake ukidunda. Yeye mwenyewe ndiye ufunuo wa jumla wa nje wa Mungu.

Ndiyo, hata moyo wake ndani ya mwili wake, unaochukuliwa kuwa sehemu ya mwili wake ni ufunuo wa nje kwa ujumla kwa sababu hauzungumzii sheria ya Mungu, maadili ya Mungu yaliyoandikwa kwenye moyo wa mwanadamu kama sehemu ya mfano wa Mungu. Waefeso 2:22 hadi 24. 12 hadi 16 ya Warumi 2 yanastahili ufafanuzi wa kina.

Kwa maana wote waliotenda dhambi bila sheria wataangamia pia bila sheria. Na wote waliotenda dhambi chini ya sheria watahukumiwa kwa sheria. Tazama matokeo yake ni hukumu pande zote mbili.

Wayahudi wanaotenda dhambi wamehukumiwa. Wayahudi waliotenda dhambi kwa kweli wanastahili hukumu kubwa zaidi, Paulo anasema, lakini si hapa. Mstari wa 13, kwa maana si wale wanaosikia sheria walio wenye haki mbele za Mungu, bali ni wale wanaoitenda sheria watakaohesabiwa haki.

Je, Paulo anafundisha kuhesabiwa haki kwa matendo? Haiwezekani. Haiwezekani. Na wasomi wa kiinjili hawakubaliani kuhusu maana ya mistari niliyoiruka, ambayo imefupishwa hata katika mstari wa 13.

John Murray, Tom Schreiner, na watu wengine wema wanasema kwamba watekelezaji wa sheria huzungumza kuhusu wale waliookolewa kwa uhuru kwa

neema ya Mungu, ambao kisha humtii Mungu. Doug Moo, ambaye ufafanuzi wake kuhusu Warumi ndio ninaoupenda zaidi, na ninakubaliana naye karibu kila kitu isipokuwa hoja hii, anasema hapana, hapana, hiyo ni theolojia ya kweli, lakini si ufafanuzi sahihi wa mistari niliyoruka. Niliruka 7 hadi 10 au muhtasari huu wa 7 hadi 10 katika mstari wa 13.

Badala yake, ni kutoa kiwango kisichowezekana ambacho hakuna mtu anayeweza kukifikia. Katika hali yoyote ile, tunahitaji kutofautisha kati ya ufafanuzi na theolojia. Mistari haimaanishi mambo yote mawili, sawa? Tafsiri moja tu ndiyo sahihi.

Ama Moo yuko sahihi, na 2:7 hadi 10, na 2:13 zinasema kama watu wangeshika sheria, basi wangeokolewa kwa njia hiyo, lakini hakuna anayefanya hivyo, kama Paulo anavyofafanua baadaye. Au je, ufafanuzi huu ni sahihi? Kwa kweli, kuna watu kwa neema ya Mungu, waliookolewa kwa neema ya Mungu pekee, ambao wanatafuta utukufu, heshima, na kutokufa kwa neema ya Mungu, lakini bila kujali, ni mmoja tu kati ya ufafanuzi huo aliye sahihi.

Haziwezi kuwa zote mbili sahihi, lakini theolojia ya zote mbili ni sahihi. Kiwango hakiwezekani, na ni kweli kwamba matendo mema hayaokoi, lakini wale ambao Mungu huwaokoa hufanya matendo mema. Yakobo hasemi tu, bali pia Paulo anasema hivyo.

Anasema mara kadhaa katika Tito. Anasema katika Waefeso 2, 8 hadi 10. Kwa hivyo, ukweli sio kile kinachoweza kujadiliwa.

Ufafanuzi unajadiliwa, lakini bila kujali hilo, hoja bado inasimama, yaani, wazo hili la ufunuo wa ndani kwa ujumla. Mstari wa 14, kwa maana wakati Mataifa, ambao hawana sheria, inamaanisha Musa, Torati, kwa asili hufanya kile ambacho sheria inahitaji. Wao ni sheria kwao wenyewe, ingawa hawana sheria.

Mara mbili, anasema hawana sheria ya Musa. Hata hivyo, kwa asili, Mungu aliwapa hisia ya maadili, na wakati mwingine walifanya jambo sahihi. Watu wengi wa kale hawakubaliani na mauaji au kuchukua mke wa jirani zao.

Loo, wana kanuni za maadili zilizopotoka, naelewa. Na katika baadhi ya makabila, udanganyifu unathaminiwa kama wema, na kadhalika. Namaanisha, kuna mambo ya ajabu yanayoendelea.

Katika jamii iliyostaarabika, pengine kuna mambo ya ajabu zaidi yanayoendelea. Lakini wakati mwingine, watu wasio na sheria hufanya jambo sahihi. Paulo anasema wanapofanya hivyo, wao ni sheria kwao wenyewe.

Wao ni ufunuo wa Mungu kwao wenyewe na kwa watu wengine. Hapa kuna michache. Hawajaokolewa.

Wao ni sehemu ya kundi maarufu la watawa, NONES. Hakuna kujitolea kidini hata kidogo, lakini wanapendana. Ni waaminifu kwa kila mmoja.

Hakuna anayekimbia huku na huko kama asiye mwaminifu kwa mwenzi mwingine yeyote. Zaidi ya hayo, wanawapenda watoto wao, na wanawafunza, hutumia muda nao, wanawapenda, na kuwarekebisha. Kutakuwa na baraka katika ndoa hiyo na katika nyumba hiyo kwa sababu ni ulimwengu wa Mungu, na kanuni za Mungu ni za kweli.

Na bila wao hata kujua, wao ni ufunuo wa kanuni za Mungu za kujitolea katika ndoa, za kuwalea watoto, kuwa raia wenye heshima na wema, na kadhalika. Unaona, wakati Mataifa ambao hawana sheria ya Musa kwa asili wanapofanya kile ambacho sheria inataka, ndiyo, sheria ya Musa inataka, wao ni sheria kwao wenyewe, ingawa hawana sheria ya Musa. Wanaonyesha kwamba kazi ya sheria ya Musa imeandikwa mioyoni mwao, huku dhamiri zao pia zikishuhudia, na mawazo yao yanayopingana yakiwashtaki au hata kuwatetea.

Na haya yote yatadhihirika, kwa maana kwamba siku ile, kulingana na injili yangu, Mungu atakapohukumu siri za wanadamu kwa Kristo Yesu, ataendelea kuwakemea Wayahudi walio na sheria na ambao ni wanafiki. Hawatii sheria.

Wanawashutumu Mataifa kwa kufanya mambo mabaya, na wanafanya mambo yale yale. Angalau mioyoni mwao na wakati mwingine kwa nje. Mataifa ambao hawana neno la Mungu wakati mwingine hufanya kile ambacho neno la Mungu linatarajia.

Hawampi Mungu utukufu. Hawajui hata kama wanafanya kile ambacho Mungu anataka wafanye, ingawa kwa namna fulani, wanafanya, na hiyo ni sehemu ya hoja ya kifungu. Lakini hawampi Mungu sifa waziwazi.

Loo, mimi ni mwaminifu kwa mwenzangu kwa sababu Mungu alisema, usizini. Na Yesu alisema hata usifanye uzinzi moyoni mwako. Hapana, sivyo vinavyoendelea.

Kwa asili, kwa sababu ya sheria ya Mungu iliyoandikwa mioyoni mwao, wao ni waaminifu kwa wenzi wao kwa sababu inafanya kazi. Inafanya ndoa yao kuwa bora. Maisha yao ya mapenzi ni bora kuliko kama wangekimbia.

Ah, Mataifa wanaonyesha kwamba kazi ya sheria imeandikwa mioyoni mwao. Huu ni ufunuo wa ndani, wa jumla. Huu si kwa ajili ya watakatifu pekee.

Kila mtu, wote wenye dhambi. Adamu na Hawa walikuwa nayo kabla ya anguko, na baada ya anguko, wanadamu bado wanapata ufunuo na uumbaji, na bado wanapata ufunuo wa Mungu, sheria ya Mungu iliyoandikwa mioyoni mwao. Hiyo ina maana kwamba tuliumbwa, Waefeso 4, 22 hadi 24, katika utakatifu na haki ya asili.

Adamu na Hawa hawakuwa viumbe wasio na hatia. Walikuwa viumbe watakatifu katika ushirika na Mungu mtakatifu. Yaani, ubinadamu ni wa maadili, ni sehemu ya maadili.

Sasa, katika msimu wa vuli, tunakuwa wapotovu wa maadili, na ndivyo inavyomaanisha inaposema. Tuna dhamiri hii. Dhamiri ni aina ya kipimo, kipimo, kipimo cha kipimo, kipimajoto kinachoendana na sheria ya Mungu moyoni, na wakati mwingine inasema, zuri, zuri, ndio.

Nyakati nyingine, inasema, hapana, hapana, inatugusa. Sasa, ni ngumu. Inawezekana kutumia vibaya dhamiri yako kiasi kwamba haifanyi kazi tena, lakini bado inafanya kazi wakati mwingine kwa kila mtu, na wakati mwingine fahamu zetu husema ndiyo, na wakati mwingine husema hapana.

Hata hivyo, mwanatheolojia mkuu Jiminy Cricket hapaswi kuzingatiwa katika imani ya mtu kwa sababu si kweli kwamba unapaswa kuacha dhamiri yako iwe mwongozo wako kila wakati. Ni vizuri tu ikiwa inakufaa. Hata hilo linaweza kuwa gumu.

Mwishoni mwa Warumi 14, chochote kisicho cha imani ni dhambi, kwa hivyo Calvin anasema washika sheria wanaweza kufikia mahali ambapo ukifikiri kunywa maji ni dhambi, basi ni dhambi, na itakuwa dhambi. Kunywa maji, hiyo ni kweli. Chochote kisicho cha imani ni dhambi, na hiyo ni upuuzi.

Ninaelewa, lakini ingekuwa dhambi, na dawa ingekuwa kuelimisha dhamiri na kusema kunywa maji si dhambi, na labda mambo mengine ambayo washika sheria wanafanya, ambayo sio hoja yangu hivi sasa. Vyovyote vile, Mungu ameandika sheria yake kwenye mioyo ya wanadamu, na kwa asili tunajua mema na mabaya. Loo, CS Lewis anatusaidia hapa.

Sisi ni wazuri sana katika hili katika hali fulani. Sasa, hatuwi wazuri sana katika hili kila wakati tunapofanya makosa, na tunayahalalisha. Naam, kila mtu anafanya, loo, hakuna mtu atakayeniona.

Sitamdhuru mtu yeyote, lakini acha mtu mwingine atende dhambi kwenye uwanja wangu. Acha wanitende dhambi, na dhamiri yangu, inaenda wazimu. Kengele inasikika.

Unafikiri wewe ni nani? Unafanya nini? Hujui mimi ni nani, unajua, oh neno langu. Yaani, dhamiri yetu ina hisia kali kuhusu makosa dhidi yetu. Sio sana tunapokaa dhidi ya wengine, lakini Mungu amejifunua katika moyo wa mwanadamu, na huo ni ufunuo wake kama vile ufunuo wake katika uumbaji na kwa ujumla wake.

Kila moyo wa mwanadamu sasa una sheria ya Mungu iliyoandikwa juu yake. Wenye dhambi hufanya mambo tofauti nayo, na tutakaporudi katika hotuba yetu inayofuata, tutafuata tena muundo huo na kusoma muhtasari ili kufafanua na kuandika baadhi ya mambo haya.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Ufunuo na Maandiko Matakatiifu. Huu ni kipindi cha 7, Ufunuo wa Jumla wa Nje, Warumi 1:18-25 na Yohana 1:3-9. Ufunuo wa Jumla wa Ndani, Warumi 1:32 na 2:12-16.